

SEMINAARI YHDISTI SUKUPUOLEN, TIETEEN JA TEKNOLOGIAN TUTKIJAT

Anu Alsta

Tieteiden ja teknologian historian valtakunnallinen verkosto järjesti 24.–25.11.2006 Turussa seminaarin, jonka otsikkona oli *Sukupuoli, tiede ja teknologia*. Seminaarin tavoitteena oli koota yhteen sellaisia tutkijoita ja opiskelijoita, joita kiinnostaa sukupuolinäkökulman yhdistäminen tieteiden ja teknologian tutkimukseen. Seminaarin pääpuhujina esiintyivät professori Marja Vehviläinen Tampereen yliopistosta sekä professori Helen King Readingin yliopistosta Isosta-Britanniasta. Puhujia seminaariin saapui myös Oulun, Helsingin ja Turun yliopistoista.

TUTKIMUSTA MEILLÄ JA MUUALLA

Aiheiltaan monipuolinen seminaari alkoi lääketieteen historian ja sukupuolen yhdistävillä puheilla, joista vastasivat professori Helen King sekä Heini Hakosalo. Kingin aiheena oli synnytysteknologia 1700- ja 1800-lukujen Britanniassa. Puheessa problematisoitiin tuon aikaisten kättilöiden sukupuolen ominaisuuksia mielenkiintoisella tavalla: keskioön nousivat miespuolisten kättilöiden kädet ja niiden rakenne.

Hakosalo puhui hänkin 1800-luvun Britanniasta ja siellä lääketieteen parissa työskennelleiden naisten eri rooleista ja asemasta lääketieteen alan julkaisun *The Lancetin* tekstien valossa. Toisiaan sivuavien aiheiden vuoksi aamun ensimmäisillä esiintyjillä oli

Professori Helen King esitelmöi synnytysteknologiasta 1700- ja 1800-lukujen Britanniassa. Kuva: Timo Luosujärvi.

luonnollisesti toisilleen lukuisia kysymyksiä esitettäväänään, ja heidän välilleen syntyikin vilkas keskustelu, johon yleisökin otti osaa.

Lounaan jälkeen lääketieteestä siirryttiin aivan toisenlaiselle alueelle: Jarmo Pulkkinen käsitteli sukupuolimetaforia ja niiden esiintymistä tieteen historiassa. Hänen jälkeensä Minna Uimonen lähestyi lapsuuden sukupuolen kehitystä psykoanalyysistä käsin. Päivän päätti Liisa Husun erilainen mutta sitäkin enemmän yleisön keskuudessa mielenkiintoa herättänyt esittely EU:n PROMETEA-hankkeesta, jonka tarkoituksena on kartoittaa tekniikan tutkimuksen parissa työskentelevien naisten uraa 12 Euroopan maassa sekä Chilessä.

NAISISTA, MIEHISTÄ SEKÄ ANKOISTA

Pieni mutta pirteä kuulijajoukko sai aloittaa lauantaiaamunsa monelle tutun aiheen parissa, kun Jaakko Suominen puhui 1950-luvun *Aku Ankojen* teknisestä kekseliäisyydestä ja sen sukupuolittumisesta. Yllättäen Ankkalinnasta paljastui lukuisia arjen keksijöitä, niin mies- kuin naisankkojakin.

Marja Vehviläinen päätti puhujien osuuden pohjustamalla aiheellaan yleisesti koko seminaarin sukupuoli, tiede ja teknologia-teemaa. Hän esitteli ja vertaili tieteen ja teknologian sekä naistutkimuksen traditioita.

TYÖPAJOISSA PALASIA PAIKOILLEEN

Työpajojen papereista löytyi useampia ajoneuvojen ja sukupuolen historiaan sekä terveydenhoitoteknologian historiaan painuvia tutkimuksia. Kiinnostavina lisinä olivat Niina Timosaaren tutkimus Westmarckin koulukunnan naisista sekä Elise

Laiho-Suomisen parturi- ja kampaamoala-aiheinen paperi. Molemmista aihealueista on suhteellisen vähän nyt käytettyyn näkökulmaan painottuvaa aiempaa tutkimusta. Osa työpajojen tutkimuksista oli vasta alkumetreillä, kun taas osasta oli olemassa jo tuloksia.

NELJÄS TORUS-SEMINAARI

Sukupuoli, tiede ja teknologia -seminaarin yleisömäärä jäi molempina päivinä hieman tavoitteesta. Kokonaisuudessaan seminaari onnistui kuitenkin hyvin ja keräsi osallistujilta kiitosta toimivasta järjestelystään.

Torus-verkosto on aiemmin järjestänyt neljä tieteen ja teknologian historiaan liittyvää seminaaria eri puolilla Suomea. Vuonna 2000 perustetun verkoston yleisenä tavoitteena on koota yhteen tieteilijöiden ja teknologian historian asiantuntijoita, tutkijoita ja opetusta. Verkostoa koordinoi Oulun yliopiston historian laitos.

AEL

Suomen suurin tekniikan lisäkouluttaja ja osaava henkilöstön kehittämisen kumppani.
Lisätietoa kotisivuiltamme www.ael.fi.

www.ael.fi

AEL, KAARNATIE 4, 00410 HELSINKI,
PUH. (09) 53071 FAKSI (09) 5663 278
ASIAKASPALVELU@AEL.FI, WWW.AEL.FI